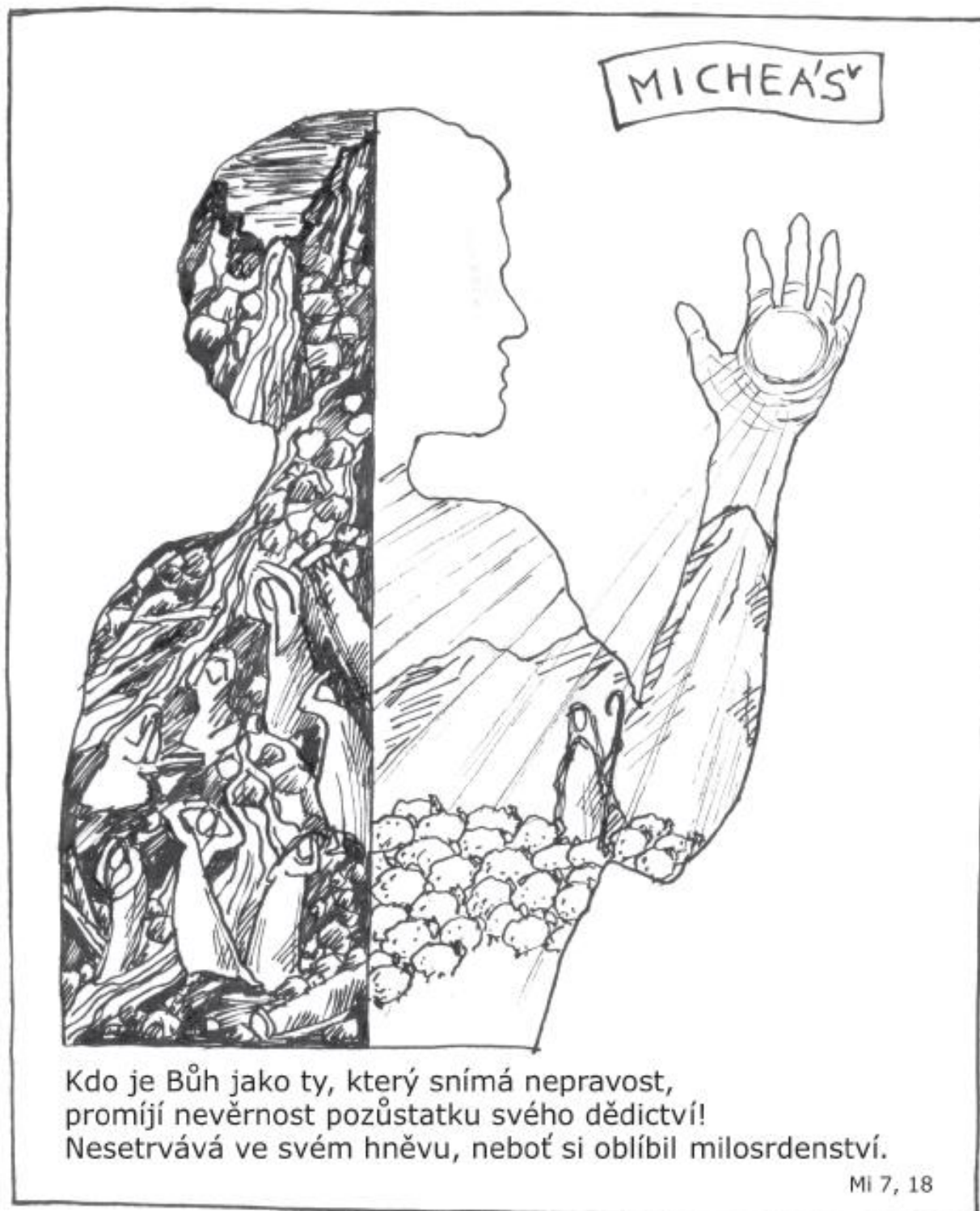

SETKÁVÁNÍ

Brněnský evangelický měsíčník

2021 / 6

ÚVODNÍK

Když začnou kvést černé bezy,

většinou to ovlivní vzhled krajiny. Neprojeví se to pravda tam, kde krajinu tvoří výhradně lány řepky. To dnes vynechávám. Mám na mysli přívětivé výhledy, které se vám naskytnou, jen co se dostanete za okraj panelákových sídlišť a z předměstských zahrádek vyhlédnete za město. V zeleni, která je stále ještě jarní, svěží, rozjasněná, vyniknou keře obsypané smetanově bílými talíři svých květenství – děti nedůvěřivě přijímají vysvětlení, proč se takovému bezu říká černý.

Bývá to často na začátku června. (Neodhadnu, jak to přesně bude letos, píšu tyto řádky v půli května; to se teploty pořád ještě tvrdošíjně vracejí k dlouhodobému podprůměru a vegetace se opoždí za kalendářem.) Pohled na svět se tou dobou v přírodě obvykle na několik dní výrazně prosvětlí. Ráno se slunko ukáže už docela záhy a naopak večer si dává na čas, než zmizí za obzorem.

Potřebuju se doznat, že čas, v němž začnou kvést černé bezy, jsem si velice oblíbil. Kvůli těm úkazům, které se snažím popsat. Kvůli světlým a radostným tónům barev kolem. Kvůli dlouhému, krásně dlouhému dni. Jako v létě. A přitom to ještě skutečné léto není. Ještě tři týdny chybí do letního slunovratu. Ještě dobré dva týdny bude přibývat světla. Myslím, že i broučci Jana Karafiáta si ještě pořád dávají na čas, buď kvůli opatrnosti, aby při nočním svícení neprochladli, nebo prostě čekají, až doba od soumraku do svítání bude ještě kratší. Vědí o tom své. Už teď bývá krásně, a zároveň tu opravdovou letní dobu pořád ještě máme před sebou.

Čas, ve kterém žijeme, dokud jsme zde na světě, je vzácný Boží dar. A období na začátku června je do něj v našem kousku světa vloženo jako vlídná připomínka, že náš cíl opravdu není konec všech věcí, neodvratný soumrak a potom věčná tma, věčný mráz. Aspoň na chvíli si snad i letos prožijeme, že naplnění všech věcí není jenom v odstranění toho, co bylo zlé. Očekávané nové stvoření se projeví i vůči tomu, co bylo v našem čase dobré a krásné – jako nová, nad možností srovnání lepší a krásnější podoba všech věcí.

Textař evangelických písní Jiří Třanovský kdysi napsal k potěšení zpěváků, že „po bídě této bude věčné léto“. Bude. A jeho výmluvnou připomínkou a barevnou předzvěstí je čas, v němž začnou kvést černé bezy.

Jaroslav Vítek

KALENDÁRIUM

Václav Budovec z Budova

28. srpna 1551 – 21. června 1621

Mezi sedmadvaceti stavovskými vzbouřenci, kteří byli 21. června 1621 potupně popraveni na Staroměstském náměstí v Praze, byl i sedmdesátiletý Václav Budovec z Budova řečený Kozíbrádka. Muž laskavý, moudrý, čestný a statečný. Měl by se vlastně jmenovat „z Janoviček“, protože právě tam se narodil. Pocházel ze starého českého vladického rodu. Do panského stavu ho císař Rudolf povýšil v roce 1607.

Budovec byl velmi vzdělaný. Procestoval celou Evropu, studoval na mnohých univerzitách, včetně té pražské. Sedm let působil jako hofmistr císařského vyslanectví v Cařihradě. Po návratu do Čech byl stržen do víru politiky, ačkoli se tomu dlouho bránil. Ale přátelé mu nedovolili stát stranou. Potřebovali muže s jeho rozhledem a schopnostmi. Především jeho zásluhou se podařilo v roce 1609 prosadit Rudolfův Majestát o náboženské svobodě a v roce 1618 byl jedním z vůdců stavovského povstání.

21. června 1621 za vše zaplatil nejvyšší cenu. Byl chytrý a už dávno pochopil, že za svou rebelii budou stavové pykat. Mohl utéci, ale neudělal to. Odvezl svou rodinu za hranice do bezpečí a sám se vrátil. I na Staroměstském náměstí šel smrti vstříc s důstojností, která dojímala všechny přihlížející. Statečně žil a statečně zemřel.

z knihy Kalendárium Miroslavy Burešové, Praha 2011, vybral Jiří Gruber

BYLO

Z 3. zasedání 35. synodu

V pátek 21. května se v Praze sešel 35. synod Českobratrské církve evangelické ke svému 3. zasedání.

Vzhledem k tomu, že dosavadní synodní radě ČCE zakrátko skončí funkční období, zvolil synod novou synodní radu pro další šestileté období v tomto složení:

Pavel Pokorný (synodní senior), Jiří Schneider (synodní kurátor), Ondřej Titěra, Simona Kopecká, Roman Mazur, Jana Šarounová.

Uvedení nově zvolené synodní rady do služby se připravuje v rámci mimořádného jednání synodu na 20. listopadu.

Jako informaci z jednání otiskujeme zprávy, které pro synod připravili dosavadní synodní senior Daniel Ženatý a dosavadní synodní kurátor Vladimír Zikmund. Před závěrem své služby předložili stručně sepsané pohledy na život naší církve v uplynulých šesti letech.

Zpráva synodního seniora

Covidová pandemie změnila život společnosti i církve. Způsobila mj. omezení konání bohoslužeb, dlouhodobou izolaci starších lidí především v domovech pro seniory, obtížnost a někde nemožnost řádného rozloučení s umírajícími, nemožnost účastnit se pohřbu blízkého člověka, nutnost sociální a pastorační pomoci těm, kdo se ocitají v nouzi ekonomické, zdravotní, duchovní atd.

Pomoc moderních technologií ke zvládnutí mimořádné situace je neocenitelná. Co by bylo bez ní – těžko odhadovat. Zároveň ovšem život církve on-line dosvědčuje, že je nezastupitelné shromažďovat se reálně. Život před pandemií totiž, aniž bychom si to velmi uvědomovali, vytvářel bohatství zkušeností o tom, jak mocné a dobré je být spolu. A čerpání z tohoto bohatství nám nyní umožňuje současnou aktivní on-line komunikaci.

Tuto dobu však provází zvláštní druh osamocení. Omezení kontaktů ve sboru, v rodině, v zaměstnání. Osamocení provází i faráře a faráčky v jejich průkopnickém hledání, v čem spočívá v jiných podmínkách těžisko jejich práce. Úzkost pak často vyvolává otázky, zda svou službu činím dostatečně. Odpovědné a náročné je také rozhodování, kdy jít na hranu, či za hranu rizika při kontaktu s těmi, kdo mne potřebují.

Děkuji všem, laikům i kazatelům a kazatelkám, kteří proti této osamocení a z ní plynoucí depresi bojují. Děkuji sestrám a bratrům v seniorátních výborech za jejich pečlivý a citlivý přístup k těm, kdo potřebují povzbudit či poradit.

Sluší se také připomenout, že ČBK a ERC poslaly na počátku roku 2021 žádost na ministerstvo zdravotnictví, aby duchovní byli zařazeni mezi přednostně očkované, protože svou prací pomáhají odstraňovat důsledky pandemie, a tím slouží nejen církvi, ale i celé společnosti. Žádost byla zamítnuta. Řídicí výbor ERC pak v půli března vyzval k tomu, aby ERC s ČBK žádost poslaly znovu. Toto přednostní očkování by nebylo povinné.

Ke ztrátám této zvláštní doby patří výrazné omezení ekumenických setkání doma i v zahraničí. Inu, docela mně tato setkání chybí, mám je rád.

A zpětně jsem vděčný za čtyři a půl roku, kdy jsem se jich směl účastnit. Netušil jsem tehdy, jak křehkou a nesamozřejmou jsou výsadou.

Některé zkušenosti jsme však v této době také získali. Například, že menší setkání je možné mít on-line a šetřit tak čas i cestovné; že užitím skvělé nabídky církevního webu a Facebooku jsme si napříč církví překvapivě blíže než předtím. Skvělé jsou webináře. Poněkud odpudivé slovo v sobě skrývá geniální možnost pro organizátora – z jednoho místa oslovit každého, ať se nachází kdekoli. Nadto odpadá starost s přípravou a zabezpečením toho, co akce v terénu vyžaduje.

Děkuji lidem v Ústřední církevní kanceláři za jejich spolupráci s námi v synodní radě, i za to, že na těžkou dobu pandemie reagují vynalézavě, pohotově, ochotně.

Děkuji za to, že vztahy v naší církvi jsou při vší rozmanitosti a různosti názorů prostoupeny vzájemnou důvěrou. Je to nevýslovné bohatství, jehož hodnota právě v čase ohrožení strmě vzrůstá.

5 % a hlavu vzhůru. Inspirován synodem v září loňského roku jsem napsal do Českého bratra další výzvu k pokračování. Do letošního listopadu bych chtěl napsat ještě alespoň jednu výzvu. Je důležité připomínat, že tato akce je jedním z mnoha nástrojů, které chtějí inspirovat k rozhodnutí přispívat sboru pěti procenty příjmu. Každý další nástroj, hledající kudy na to, je vítán!

Jsem rád, že ÚCK a synodní rada připravují ucelenou informaci k tomu, jak předcházet sexuálnímu zneužívání dětí a mladistvých. Nemůžeme se klamat tím, že takový hnus se přece v naší církvi nemůže objevit.

**

Letmé ohlédnutí za zvolna končícím funkčním obdobím.

Jubilea náročná na přípravu i na obsah, včetně 100 let naší milé ČCE, byla, a nyní mizí v dál.

Vydali jsme několik prohlášení směrem z církve ven. Jsem rád, že jsme se pro ně rozhodli. Nelituji žádného z nich.

Dlouhodobě dobře pracuje Diakonie a Evangelická akademie. Povědomí ČCE o tom, že jsou naše a „patří“ nám, není stále mezi členy ČCE dostatečné.

Podporujme službu našich kaplanů a kaplanek ve věznicích, armádě, nemocnicích, školách.

Přetěžká je role vedoucích tajemníků a tajemnic ÚCK. Šíře oblastí, v nichž se musí orientovat, je bez hranic. V posledních šesti letech to byli Martin Kocanda a Jaromír Plíšek. Obdobně si nedovedu představit svou práci bez přesné a ochotné práce sester na sekretariátu, Alice Brodské Pištorové a Moniky Voženílkové, bez právníků, dříve Olgy Navrátilové, nyní Adama

Csukáse, a bez Jindřicha Lukeše, bezchybného a spolehlivého kormidelníka silničního provozu u nás i v zahraničí. Díky vám, i mnoha dalším.

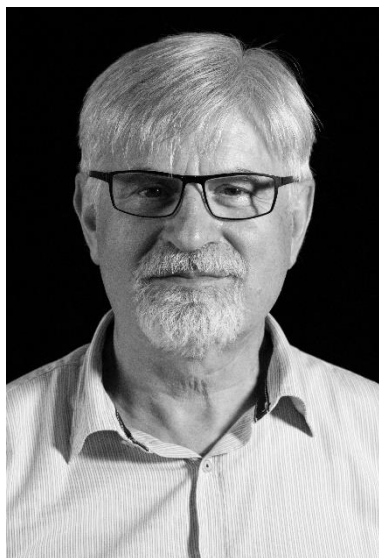
V posledním desetiletí přibyla k agendě ÚCK i synodní rady rozsáhlá práce v mediální oblasti. Být aktuální na webu či jiných sítích je nezbytné. Vyžaduje to trpělivou, stále se měnící tvůrčí práci. Je to služba jednotlivcům rozptýleným nejen po celé církvi. Jsem vděčný za kvalitní práci ÚCK v této oblasti.

V předchozích synodních radách jsme utráceli desítky hodin vzácného času řešením Herlíkovic. Budme vděční za to, že se situace zlepšila, podporujeme současné správce, nebojme se být ve výhledu Horského domova velkorysí.

Někdy se potkávám s touhou, aby nás jako církev bylo více slyšet a vidět. Ano, jistě, to je dobrá touha. Leč, prosadíme se pouze sami svou kvalitou, moudrostí, vzděláním a sociální inteligencí. Není nikdo, kdy by nás evangelíky brzdil nebo nám nepřál. Proto dbejme na to, aby se ve sborech i obecně v církvi rodily osobnosti, které mají co povědět celé společnosti, a my na ně budeme rádi hrdí. A v současnosti přejně přijímejme službu těch, kdo jsou dnes jako křesťané v naší společnosti vidět a slyšet. Např. Tomáš Halík, Pavel Hošek, Mikuláš Vymětal, Marek Orko Vácha, Petr Vadůra a další. Ostatně, myslím, že jsme vidět a slyšet stále víc. Nemám ucelené informace o tom, kolik farářů, farárek i laiků přispívá pravidelně či jednorázově do médií celostátních či místních. Ale je jich dost. Díky!

Něco se nám nedařilo. Například vzbuzovat zájem o historii a vychovávat historiky propojené s moderní dobou a životem církve. Přeshlapujeme s rozhodnutím, jak dál s Kalichem. Oprava Church pensionu už začala, ale má zpoždění. Studentů teologie na ETF UK není mnoho. Jen zvolna se daří prohlubovat vzájemnost s ostatními církvemi v České republice.

Byl jsem členem tří synodních rad. (Uf, to vypadá divně takhle to napsat).

Pokud bych se měl pokusit o sdělení, v čem podle mne spočívá role synodní rady – aniž bych přitom opisoval z církevních řádů – pak: Roli synodní rady vidím v odvaze říkat bez zbytečného zraňování jasné ano a jasné ne; v umění vést v církvi rozhovor o tom, jak se naše víra týká nás i světa kolem nás; propojovat navzájem nás, lidičky různé zbožnosti; bez povyku vyklízet prostor pro působení Ducha svatého a podporovat jeho dílo; dosvědčovat sobě i společnosti kolem nás, že díky Kristu nenastane na světě situace, která by skrze odpuštění a smíření nenalezla řešení pokoje a naděje. A

hlavně, synodní rada se pořád musí bát Boha více než lidí.

Daniel Ženatý

Zpráva synodního kurátora

Mám za sebou pět a půl roku v synodní radě a rozhodl jsem se již dál nepřijmout případnou kandidaturu. K tomuto rozhodnutí jsem dospěl především s přihlédnutím ke svému věku. Čas, který jsem strávil v této synodní radě, byl pro mě smysluplným a snad přinesl i svůj užitek církvi a Pánu Bohu.

Jak hodnotím toto období? V první řadě se hlásím ke všemu, co napsal ve své zprávě Daniel Ženatý. Je to výstižné a jednoduše napsané. Daniel Ženatý má největší podíl na tom, že jsme jako celá synodní rada, tvořená rozdílnými individualitami, působili celé naše funkční období jako jeden tým. Určitě k tomu přispěly jeho zkušenosti z kazatelské služby i z předchozích synodních rad. Nelze ale přehlédnout vliv jeho přirozené autority, a hlavně jeho osobní zaujetí pro službu v církvi. Takže mu tímto vyslovuji za celou synodní radu poděkování.

Jak to vypadá v oblastech, kterým se věnuji?

Pro řadu lidí z církve jsem nejvíc spojovaný s grantovým systémem ČCE. Celá agenda tohoto systému je ale založena na práci všech členů grantové komise. Všechny dokumenty, mezi které patří pravidla grantového systému, jednotlivé výzvy s hodnotícími kritérii, vzor smlouvy, formulář závěrečné zprávy a další byly výsledkem společné práce a porad v grantové komisi. Stejně tak byli všichni členové komise zapojeni do hodnocení podaných žádostí. Hodně času zabírá i běžná komunikace s žadateli a následně s příjemci podpory. Konzultace, opravy chyb v žádostech i v závěrečných zprávách, psaní a rozesílání smluv, posuzování změn a tvorba dodatků ke smlouvám, správa facebookového profilu grantového systému, to vše také leží na členech komise. Celý systém je nastavený dobře, a kromě finančních operací, administrace webové složky grantového systému a závěrečné archivace písemné dokumentace běží mimo strukturu ÚCK.

Podílel jsem se na tvorbě Strategického plánu ČCE, který stanovil řadu dílčích úkolů, jimž se synodní rada průběžně věnuje. Bylo by ale škoda, kdybychom se zahleděli pouze do plnění těchto cílů a zapomněli je poměřovat s obsahem preambule strategického plánu. Přemýšlejme o tom, jak máme žít ve sboru; zda plníme své poslání církve – lidí zasažených dobrou zprávou o Ježíši, o jeho vzkříšení, lidí nesoucích naději světu kolem

nás. Podoba našich sborů a celé církve je jen odrazem naší víry. Nesoustředíme se tedy jen na to, jak přežít, aniž bychom se bavili o tom, proč vlastně. Jaké je naše poslání tam, kde každý z nás žije, a jak toto poslání naplňujeme?

V souvislosti s plněním strategického plánu jsem rád, že se našla shoda v metodice růstu mezd kazatelů a s tím spojeným růstem odvodů do Personálního fondu,

že začíná rozhovor o kompetencích seniorátních výborů a s tím spojené struktury a organizaci církve,

že SR a ÚCK hospodaří se svěřenými prostředky transparentně a profesionálně a k důležitým rozhodnutím máme k ruce ekonomický poradní odbor,

že máme fungující školy Evangelické akademie a za našeho působení k nim přibyla Filipka v Brně,

že je Diakonie dobře řízena a synodní rada i dozorčí rada Diakonie mají se správnou radou Diakonie korektní vztahy.

Nevím, co udělají vládní opatření proti šíření koronaviru s hospodařením povšechného sboru. Velká část příjmů byla závislá na turistickém ruchu a kultuře (Jircháře, divadlo Kalich, Church pension). Podaří se po covidu dostat zpět do vyjetých kolejí, nebo najdeme nové příležitosti pro využití našich nemovitostí?

Podporuji navržené investice do areálu Horského domova v Herlíkovicích. Kromě toho, že tam hospodaří dobrý správce, mám na mysli i skutečnost, že jde o důležité místo setkávání a rekreace. A nebojím se hospodářské náročnosti. Je to lukrativní místo v Krkonošském národním parku a modernizací se tento majetek jen zhodnotí. Kdyby ho posléze chtěla církev prodat, určitě se jí vložené náklady vrátí.

Před rokem nastoupil nový provozovatel střediska Sola Fide v Janských Lázních. Celé jeho působení je ale poznamenáno dopady koronakrize. Využil této doby k zvelebení interiéru. Věřím tomu, že po otevření Sola Fide se prokáže i jako dobrý hostitel a podnikatel.

Poslední, co mi leží na srdci, je Kalich, nakladatelství a knihkupectví, s.r.o. Ukazuje se, jak klíčovou rolí je pozice ředitele společnosti. V současné personální situaci je společnost životaschopná. Máme plány na rok dopředu. Ale co potom? Jsou dvě možnosti, které se vzájemně nevylučují. Hledat nového ředitele a jednat o možné fúzi s větším partnerem v knižním oboru. Je to úkol, kterým se synodní rada v současnosti zabývá. Jako jednatel společnosti jsem v tom trochu podjatý. Nedívám se na Kalich jako na zbytnou věc, kterou je třeba nějak zachránit, obhájit její existenci, ale jako na příležitost, kterou bychom měli spíš chytnout za pačesy a využívat ji. Nákladově to je schopno běžet ve velmi nízkém objemu, aniž by to

zatěžovalo rozpočet povšechného sboru. V době epidemických opatření se ukazuje, že hledání ekonomicky lukrativnějšího nájemce těchto prostor nemusí být vůbec jednoduché. A využitelnost této společnosti pro církve se ukazuje nyní při vydávání nového evangelického zpěvníku.

Před rokem jsem začal svou zprávu pro synod přirovnáním funkčního období v synodní radě k jízdě vlaku mezi Brnem a Prahou. Pokud bych se tohoto přirovnání držel i letos, tak již máme za sebou Český Brod, míváme barokní kostel svatého Havla ve Štoltmíři a rychle se blížíme ku Praze. Pořád nám ale do konce cesty zbývá ještě dost času na to, abychom zavírali rozečtenou knížku. Tak i my v synodní radě ještě jedeme na plné pecky, covid necovid, dál.

Vladimír Zikmund

Synodní rada ČCE 2015-2021

DVANÁCT PROROKŮ

Micheáš

Nadpis celé knihy (Mi 1,1) ji charakterizuje jako slovo Hospodinovo, které se stalo. Slovo Hospodinovo se děje, není to „jen slovo“, je to událost, je to skutečnost, je to Boží jednání. Toto slovo Hospodinovo se děje skrze

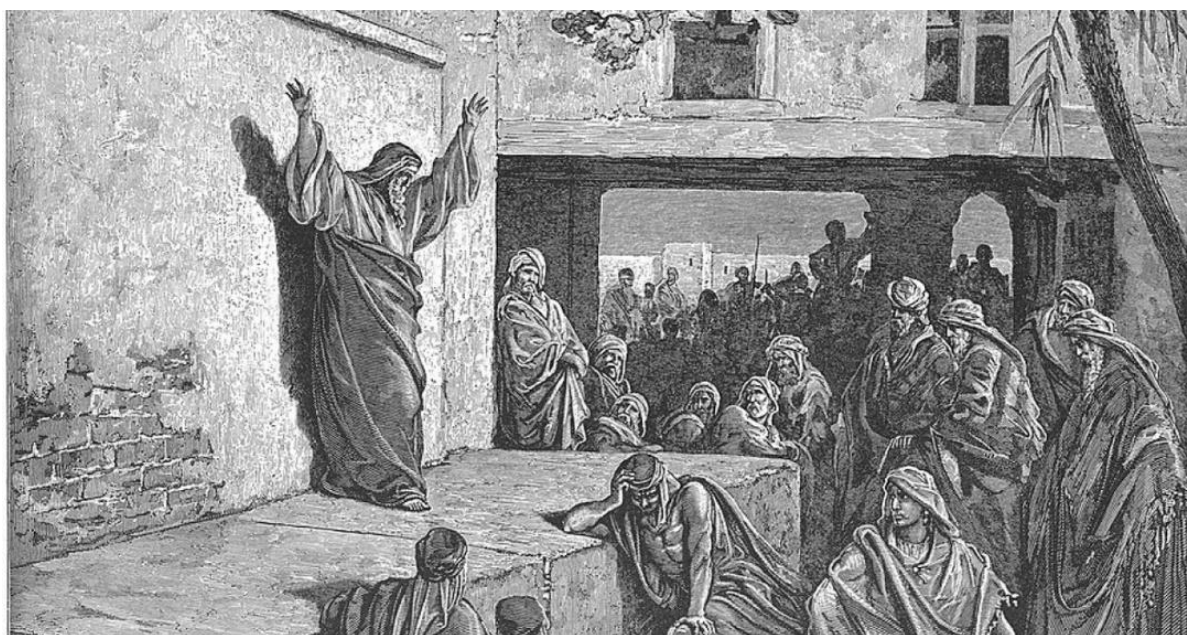
Micheáše. To je konkrétní člověk, v konkrétní době. Ta je v nadpisu vymezena jako čas vlády judských králů Jótama, Achaza a Chizkijáše.

Je to temná doba dějin rozděleného království, začíná v období před pádem severního (izraelského) království, a zahrnuje i katastrofu, kdy bylo severní království s hlavním městem Samaří vyvráceno Asýrií. Asyrský vpád zasáhl velmi těžce také jižní judské království včetně Jeruzaléma. Nadpis knihy shrnuje její obsah jako vidění o Samaří a o Jeruzalému.

Jméno proroka tedy zasazuje slova této knihy do konkrétního místa a času. Zároveň ale nese význam, který je klíčem k celé knize. Micheáš, hebrejsky „Míka“, znamená doslova „Kdo /je/ jako?“ V závěru knihy se tato otázka objevuje v plném znění, v modlitebním zvolání: „Kdo /je/ Bůh jako ty?“

Celá kniha je v napětí mezi hrozbami a zaslíbeními. Ohlašování soudu se střídá se zaslíbeními naděje na konkrétní vysvobození ze současné hrozné situace. A do vyhlášení nastávajících soudů zní i naděje na příchod nového, mesiášského věku.

Micheášovo proroctví zapadá v části ohlašovaných soudů do prorocké tradice, která kritizuje vyprázdněnou zbožnost, která překrývá živý vztah k živému Bohu – situace, kdy je vztah k Pánu Bohu udržován jen z tradice, ze zvyku, pro jistotu, ale chybí mu opravdový obsah víry. A také to, že tato vyprázdněná, mechanická zbožnost bez víry se (jako ostatně vždy) vydatně a ochotně pojí s pověrečným chápáním světa.

Micheášovým zvláštním kritickým důrazem je vystupování proti svévolným majetníkům, profesionálním prorokům a nezodpovědným kněžím.

Mezi zaslíbeními zvlášť vystupuje ohlášení nástupu pokojného betlémského vévody, které je asi nejznámější částí Micheášova proroctví (Mi 5,1-4a) – především díky jejímu citátu v Matoušově evangeliu, kde je vztažena (byť za zvláštních okolností – ústy zákoníků do ucha Herodova), na Ježíše Krista, jehož narození je vnímáno jako splnění tohoto zaslíbení.

Kniha má srozumitelnou strukturu. Obsahuje dva okruhy výroků o soudu: přibližně první tři kapitoly, a pak od začátku šesté až po první část sedmé kapitoly. Těm odpovídají výroky o záchraně a vysvobození ve čtvrté a páté kapitole, a pak od druhé části kapitoly sedmé do konce.

V obou částech, které ohlašují Boží soud, kde zaznívají výroky kritizující stávající náboženské poměry, především zmechanizované pojetí náboženského kultu, jsou tato slova propojena s kritikou sociální nespravedlnosti a útlaku. Oba dva způsoby svévolného jednání, jak vůči Bohu, tak vůči lidem, spolu jak formálně, tak především vnitřně souvisí. Jsou to dvě strany jedné mince. Zvlášť to vystupuje například ve výrocích, které se zastávají práva těch, kdo jsou připravováni o půdu, o zemi. Nejedná se zde pouze o útlak sociální, ale jde tu i o odebírání místa v Božím lidu – v biblickém chápání je podíl na zemi zaslíbené podílem v Božím lidu.

Otázky dobra a zla a dobrého a zlého jednání jsou zde ve strhujících a silných, až drsných výrazech pojmenovány ve vztazích k druhým lidem.

„Dobro nenávidíte a milujete zlo, stahujete z lidu kůži a z jeho kostí maso. Požírají maso mého lidu, sdírají z nich kůži a lámou jim kosti, jako by je kouskovali do hrnce, jak do kotle maso.“ (Mi 3, 2-3)

Až hororově se zde ozývá výtku vůči tomu, jak jedná vyvolený lid, vlastní lidé mezi sebou. Zvlášť je to namířeno proti těm zodpovědným, proti vedoucím postavám politickým a ekonomickým a zároveň proti zpronevěřilým kněžím a prodejným prorokům. Ti nesou odpovědnost za následky, které se týkají celého Božího lidu.

Následuje ovšem ne vyhlášení definitivního konce, ale Božího slitování: prorok mluví o novém Jeruzalému, odkud se Boží slovo šíří všem, a kde se

lidé v době míru a hojnosti shromažďují. Zaslíbení patří jak vlastnímu lidu, tak i pronárodům. Přesahují tak Boží jednání s jeho lidem a týkají se všech.

Pro Boží lid v Micheášově Judsku je to vysvobození z bezprostřední situace asyrského ohrožení a ničení, do budoucna pak vysvobození z babylónského zajetí. Právě i v tom se ukazuje pedagogická funkce ohlašovaných trestů. Není to pomsta, není to vyřízení účtů, ale je to výchovný zásah. Nejde o nevratný trest vyloučení ze země bez možnosti návratu.

Zároveň se zde objevují jedny z nejsilnějších obrazů pokoje, který skrze Boží lid Hospodin nabízí všem: „I překují své meče na radlice, svá kopí ve vinařské nože.“(Mi 4, 3b)

Z konkrétních zaslíbení do konkrétní situace zvlášť vystupuje zaslíbení záchrany, která přesahuje Micheášovu dobu v betlémském narození Mesiáše.

V knize má toto zaslíbení centrální místo – stojí asi uprostřed, ale celá kniha kolem něj není jednoduše obemknuta. Spíš z celého prorokova poselství vyplouvá jako hluboký proud, a teprve z pohledu evangelií se ukazuje jako osa celého Micheášova svědectví: Kdo je jako Bůh? – Ten, který posílá vládce, který je pokoj, a zároveň toho, kdo nese bolest a utrpení, což zaznívá v málo přímo citovaném předtaktí betlémského zaslíbení:

„Izraelova soudce budou bít do tváře holí.“ (Mi 4,14c – případně, a zde logičtěji, Mi 5,1c)

Celá kniha vrcholí otázkou naznačenou už Micheášovým jménem hned v nadpisu knihy: Kdo /je/ Bůh jako ty? A vyznáním, že opravdový, živý Bůh je Hospodin, který se slitovává. Místo rozdrčení svého nevěrného lidu rozšlape sám jeho nepravosti.

Micheáš zvěstuje milosrdného Boha, který svůj lid zachrání z jeho hříchů. A skrze svůj lid nabízí tuto záchranu všem. V tomto smyslu zní o to hlouběji křesťanské rozeznání splnění tohoto zaslíbení v Ježíši Kristu, který vzal na sebe hříchy všech: král pokoje, který se dal i se všemi hříchy lidí vhodit do hlubiny.

„Kdo je Bůh jako ty, který snímá nepravost, promíjí nevěrnost pozůstatku svého dědictví! Nesetrvává ve svém hněvu, neboť si oblíbil milosrdenství.

Opět se nad námi slituje, rozšlape naše nepravosti. Do mořských hlubin vhodíš všechny jejich hříchy, prokážeš věrnost Jákobovi, milosrdenství Abrahamovi, jak jsi za dnů pradávných přísahal našim otcům." (Mi 7,18-20)

Micheášovo proroctví zve každého svého čtenáře (a v Micheášově jménu přímo doslova) k otázce: kdo je Bůh, jaký je Bůh, a zároveň k této jeho odpovědi.

Michaela Najbrtová

Z EKUMENICKÉ POUTI 2020

K zastavení v obci Diváky a zmínce o působení Aloise a Viléma Mrštíkových připojujeme ještě článek o událostech zčásti zachycených v nejznámějším dramatu těchto autorů Maryša. Pro účastníky pouti je připravil Jan Peňáz (dříve nedaleko působil jako kněz).

Maryša podle pravdy

Bratři Mrštíkové napsali ve stejnojmenném realistickém dramatu, že Maryša svého o mnoho let staršího manžela nakonec otrávila. Skutečnost však byla jiná, než jak ji sourozenci Alois a Vilém popisují. Na moutnické faře zůstaly třetí opisy matrik, které stát v totalitě nezabavil.

Ve snubní matrice z roku 1888 jsem našel zápis, že v místním kostele si 6. června vzal Felix Turek z přifařených Těšan č. 39, pětatřicetiletý vdovec se třemi dětmi, svobodnou jednadvacetiletou Marii Horákovou z č. 19, nar. 4.11.1867, které říkali Maryša. (Felix Turek měl se svou první manželkou Annou r. Lízalovou celkem pět dětí: Martin *1879 †1950, Marie *1881 †1883, Josefa *1883, Julie *1885, odd. 1906, Anna *v lednu 1887, †v říjnu 1887 a její maminka Anna zemřela v prosinci 1887.)

Na Maryšu si sice myslel ani ne o rok starší Šimon Petlák z č. 15, nar. 19.1.1867, který byl v té době na vojně, a ani jí asi nebyl lhostejný, ale je možné, že jí ženicha vybrali rodiče. Vypráví se, že jí bylo líto, že nemůže jít na svatbu v bílých šatech jako poctivá nevěsta, protože tenkrát prý bylo přikázáno, že ta, která si bere vdovce, musí mít šaty tmavé.

Když však Maryša v moutnickém kostele slíbila před Bohem svému muži věrnost, také ji zachovala. Třicet devět roků spolu klidně žili a měli ještě sedm dětí, z nichž čtyři zemřely velice maličké (Marie *1889 †1889, Marie *1890 odd. 1918, Hedvika *1892 †1893, Pavel *1894 †1895, Filip *1896 †1950, František *1898 †1941, Pavel *1901 †1902). Snažila se být dobrou matkou všem dětem, vlastním i nevlastním.

Vypráví se, že těm nevlastním dcerám (Josefě a Julii) osobně žehlila kroj na hody, aby nikdo nemohl říci, že je zanedbává. Své vlastní dceři Marii při tom říkala: „Až ty půjdeš na hody, budeš si to už dělat sama.“ Manžela dochovala do smrti a přežila ho o šestnáct let.

Realisté Mrštíkovci poskládali své drama ze tří událostí, které se však odehrály na různých místech. Právě někde v okolí Těšan slyšeli, jak na muzice křičí opilý voják, jehož děvče si mělo brát někoho jiného: "Stejně ti za ňó budu chodit!" V černé kronice se zase dočetli, že v Brně odsoudil krajský soud ženu, která otrávila svého muže. A když viděli, že si starší vdovec z Těšan bere mladé děvče, usoudili, že to musí dopadnout špatně. Nenapadlo je, že s pomocí Boží se dají zvládnout i těžší situace, asi neuvažovali o lidském svědomí a síle milosti. Napsali drama, které se nazývá realistické. Přitom z Turka udělali Vávru, z Horákových Lízalovy, ze Šimona pak Francka. Pouze v devátém výstupu druhého jednání nechali jediný pravdivý údaj: že do kostela v Moutnicích to z Těšan není daleko. Po silnici je to dnes opravdu jen 2,4 km. Vše ostatní je vymyšleno.

Zlé jazyky tvrdí, že Alois Mrštík, který učil krátce v Těšanech (od roku 1889 až do důchodu učil v Divácích), se tím pomstil za to, že Maryšin otec mu nechtěl dát svou dceru za ženu. Slyšel jsem, jak jeden starý občan vzpomínal, že jako dítě při prvním veřejném představení Maryši v Moutnicích seděl na zemi před lavicemi. Tam slyšel, jak si babička Turková, která seděla v první řadě, povzdechla: "To ze mě pan hočitel neměli dělat."

Je zajímavé, že Maryša přežila i Francka, který si vzal slečnu Sýkorovou. Byl pohřben nedaleko od jejího manžela, a vypráví se, že Maryša se chodívala modlit k oběma hrobům. Po její smrti nechaly děti, které na maminku ani na tatínka nedaly dopustit, vyrýt na pomník nápis: "Napsáno drama, prožito větší." Oba hroby na starém těšanském hřbitově hned vedle hlavní silnice jsou dodnes udržovány a navštěvovány.

Mrštíkové:

Alois, *1861 Jimramov, absolvoval 1881, v Divácích vedl školu 1889-1920, zde oddán 1901, pak zde v důchodu, † v Brně 1925

Vilém *1863 Jimramov, nedostudoval, u bratra v Divácích, zde oddán 1904, tragicky zde zemřel 1912

František *1865

Norbert *1867

Jan Peňáz, 2.10.2020

Na snímku pomník na hrobu Felixe a Marie Turkových (zmíněno v textu článku)

VÝROČÍ

400 let od popravy 27 českých pánů na Staroměstském náměstí v Praze

Staroměstské náměstí v den popravy. (Soudobá rytina)

Po prohrané bitvě českých stavů 8. listopadu 1620 na Bílé hoře vyvinula rakouská vítězná strana veškeré úsilí, aby vojenskou porážkou dovršila porobení českého národa. Hlavní vůdci stavovského povstání byli zatčeni a postaveni před soud. Celkem bylo zatčeno 61 představitelů stavovského povstání. Jezuité žádali od císaře Ferdinanda II., aby se neleká popravy. Císař nakonec rozsudky smrti nad 27 hlavními představiteli stavovského povstání podepsal.

K popravě, která se konala 21. června 1621 na Staroměstském náměstí v Praze, bylo odsouzeno dvacet dva Čechů a pět Němců. Mezi odsouzenými byl také jeden katolického vyznání, ostatní odsouzenci byli protestanté. Na náměstí bylo postaveno pódium potažené černým sukem. Ráno v 5 hodin zazněla salva z děla, zavřely se městské brány a na náměstí vpochodovalo císařské vojsko. Ještě před začátkem popravy se po krátkém dešti rozplynuly mraky a nad Prahou se ukázala dvojité duha. Odsouzenci ještě před zahájením exekuce zazpívali společně píseň Jiřího Strejce „V těžký čas zármutku svého vzýval jsem Boha samého“. Popravě předsedal Karel I. z Lichtenštejna (1569-1627), který byl ustanoven správcem Českého království. Odsouzení byli po jednom vyvolávání, byl jim přečten rozsudek a následovala poprava. Všechny popravy vykonal pražský kat Jan Mydlář se svými pomocníky. Při provádění exekuce se mohutně bubnovalo, aby nebyly slyšet poslední promluvy odsouzených a jejich nařikání během popravy. Urozeným šlechticům byla setnuta hlava, ostatní byli odsouzeni k smrti oběšením. Rektoru Univerzity Karlovy Janu Jeseniovi byl před setnutím hlavy vytrhnut za živa jazyk a následně bylo jeho tělo rozčtvrceno a jeho části rozmístěny na různých místech po Praze. Některým popraveným byla useknuta pravá ruka. Exekuce trvala až do půl jedenácté. Dvanáct useknutých hlav šlechticů a rytířů bylo dáno do ocelových košů, zavěšeno na tyče, a na potupu českého národa vystaveno na Mostecké věži. Tam zůstaly viset až do příchodu saského vojska v roce 1631, které během třicetileté války obsadilo Prahu. Další odsouzenci, pražští měšťané Josef Kubín, Václav Božecký a Jan Švehla, byli druhý ráno den vymrskáni z Prahy a úředníku Starého Města pražského Mikuláši Divišovi byl za živa přibit jeho jazyk na dvě hodiny k šibenici, na které ještě visela těla odsouzených z předešlého dne. Odsouzen byl za to, „že Fridricha do Prahy přijíždějícího vítal a z Prahy nějakým vinšem vyprovázel“. Pomsta byla vykonána také na Martinu Fruweinovi, který při pokusu o útěk z vězení spadl do Jeleního příkopu a při pádu se smrtelně zranil. Aby neunikl „spravedlnosti“, bylo jeho tělo posmrtně rozčtvrceno a vyvěšeno na Bílé hoře. Jeho hlava byla dána do ocelového koše a vystavena na Koňském trhu. Všem odsouzeným byl zkonfiskován majetek a prodán v dražbě. Nejvíce na popravách získal Karel I. z Lichtenštejna. Paradoxem zůstává, že byl původně členem Jednoty bratrské a za svého mládí studoval na bratrském gymnáziu v Ivančicích. V roce 1599 však konvertoval ke katolické víře. Toto hrůzné a kruté divadlo mělo mít také pokračování v Brně. Na naléhání a přímluvu Karla staršího ze Žerotína u kardinála Františka z Ditrichštejna však bylo odvoláno. Odsouzení byli uvězněni na hradě Špilberk. Na panství Karla staršího ze Žerotína v Náměšti nad Oslavou, Rosicích a Brandýse nad Orlicí se

ukrývali někteří významní duchovní Jednoty bratrské. V Brandýse nad Orlicí pracoval na svém díle „Labyrint světa a ráj srdce“ J. A. Komenský, který je také proto Karlu staršímu ze Žerotína věnován.

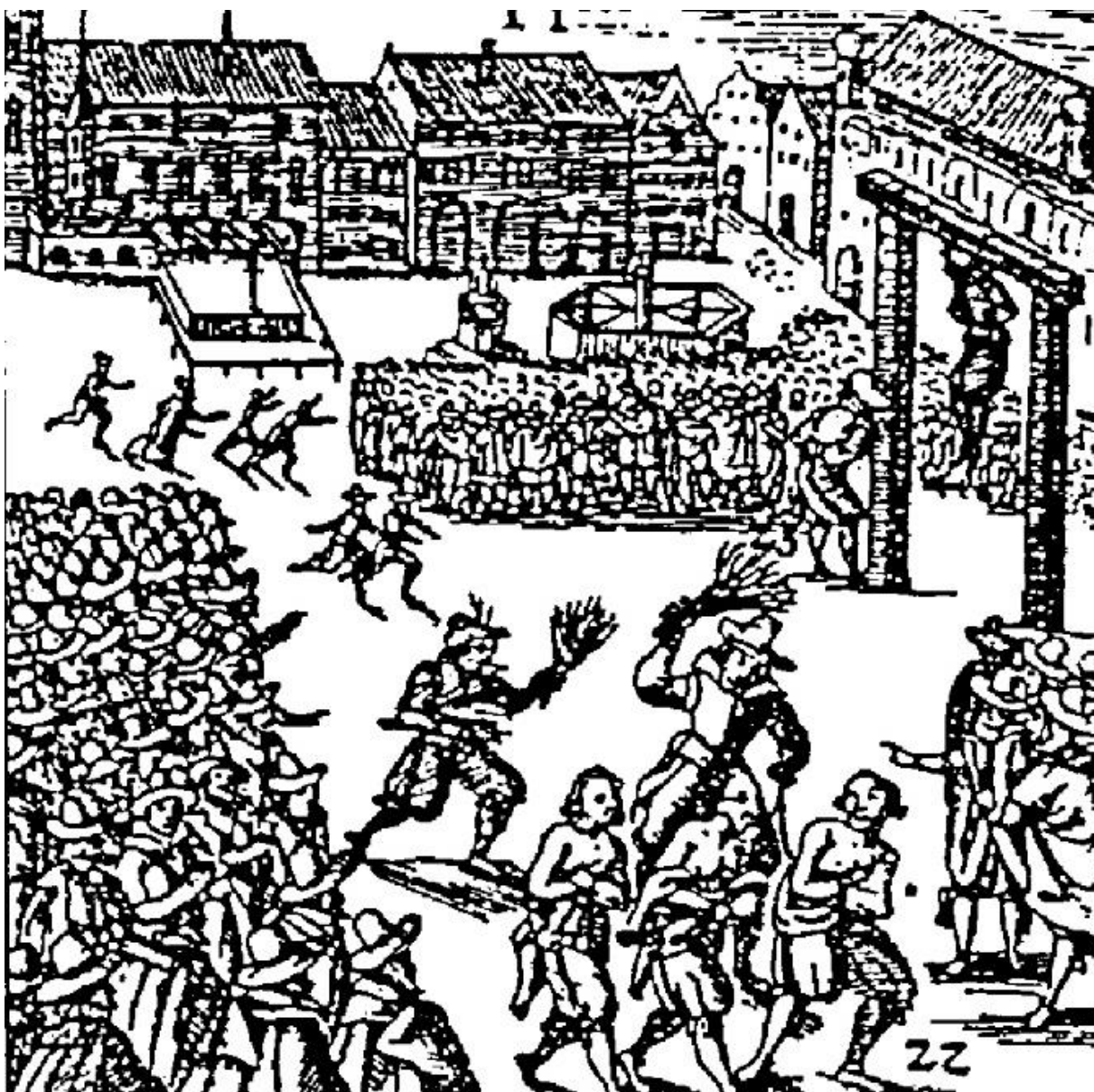
Celá porážka byla nakonec dokončena nařízením císaře Ferdinanda II. „O novém zemském uspořádání“, které platilo pro Čechy od roku 1627 a pro Moravu od roku 1628. Tímto nařízením byla ukončena samosprávnost Čech a Moravy. Nekatolíci museli ze země odejít, to se však netýkalo poddaných. Poddaní byli nuceni přejít na katolickou víru, což mělo za následek zbíhání – útky poddaných do Uher, Polska, Saska a Pruska. V první vlně odešlo z Čech a Moravy asi 30 000 exulantů. V průběhu tvrdé rekatolizace uteklo z českých zemí do zahraničí asi 8 000 poddaných. Pronásledování nekatolíků v Čechách ustalo až po vydání Tolerančního patentu císařem Josefem II. 13. října 1781. Vydáním patentu se mohli nekatolíci přihlásit k luterské nebo reformované (helvétské) církvi. Jednota bratrská nebyla povolena. Ta byla obnovena až po vzniku Československé republiky v roce 1918. Do dnešních dnů však působí ve světě pod názvem Moravští bratři – Moravian Brothers.

Průběh poprav na Staroměstském náměstí popisuje ve svém románu „Mistr Kampanus“ spisovatel Zikmund Winter. Pocity Martina Diviše přibitého za jazyk jsou popsány v knížce „Za jazyk přibitý“, kterou napsal J. B. Čapek. Průběh tvrdé rekatolizace českých zemí popisuje v románech „Temno“, „Sousedé“, „U domácího prahu“ a „Poklad“ spisovatel Alois Jirásek.

Prohra českých stavů na Bílé hoře měla za následek nejen 300 let poroby českého národa pod habsburskou vládou, ale po uzavření Vestfálského míru (1648) také rozdělení Evropy na dvě části, katolickou a protestantskou.

Seznam popravených:

Jáchym Ondřej Šlik, Václav Budovec z Budova, Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic, Kašpar Kaplíř ze Sulevic (86 let), Prokop Dvořecký z Olbramovic, Bedřich z Bílé v Beskydech, Jindřich Otta z Losu, Vilém Konecchlumský z Jičína, Diviš Černín z Chudenic, Valentin Kochan z Prachatic, Tobiáš Štefek z Koloděj, Kryštof Kobr z Kobenštejna, Jan Šultys z Feldorfu, Maxmilián Hošťálek z Javořice, Jan Kutnauer ze Sonenštejna, Simeon Sušický ze Sonenštejna, Nathanael Vodňanský z Vracova, Václav Maštěrduský z Jizbice, Ondřej Kocour z Votína, Jindřich Kozel z Peclinavce, Jiří Řečický, Michal Witmann, Simeon Vokáč z Chýš a Špicberků, Leander Rüppel z Rumpachu, Jiří Havenšild z Fürsternfeldu, Jan Jessenius - rektor UK, Jan Teodor Sixt z Ottensdorfu – byl omilostněn.

Vymrskání tří pražských měšťanů z Prahy. Vpravo je Martin Diviš přibitý za jazyk k šibenici. Tato exekuce se konala druhý den po popravě 27 českých pánů na Staroměstském náměstí v Praze. (Soudobá rytina)

Dušan Lacko

Sto šedesát let rovnoprávnosti?

Datum 8. dubna 1861 spojují dějiny vztahů státní moci a náboženství v českých zemích s vydáním Protestantského patentu. Šlo o zákon, kterým se reorganizovalo postavení evangelíků v Rakouské monarchii, kromě její uherské části, kde byl Protestantský patent vydán již v roce 1859. Tento

patent přinesl relativní zrovnoprávnění evangelických církví s církví římskokatolickou. V české části Československa platil tento zákon do roku 1949, v dnešním Rakousku až do roku 1961.

Tolik stručné encyklopedické heslo. Je sto šedesáté výročí vydání patentu důvodem k oslavě? Promlouvá k nám skrze jeho ustanovení génus „staré dobré“ habsburské monarchie? Anebo, pokud zavzpomínáme na širší souvislosti a důsledky uzákonění tohoto předpisu, nebude spíše platit: „Příliš málo, příliš pozdě“?

Když se sami čeští evangelíci pokoušeli charakterizovat atmosféru vztahu s veřejnou mocí, ve kterém od ukončení pronásledování žili, použili průměr bydlení v cizím domě: „Od roku 1781–1848 podobala se evangelická církev podruhu a cizinci, její majitel trpí ve svém domě tak dlouho, jak se mu líbí, a vyhnati jej může, kdy se mu zachce. Od roku 1849–1861 podobala se zase výměnkáři, majícímu sice zajištěný byt, ale neznajícímu, ve kterém koutě hospodářova stavení se smí bezpečně usaditi. Hospodář jej sice nesmí vyhnat, ale honiti jej může z kouta do kouta.“

Protestantský patent nespádl z nebe. Nutnost radikálního obratu ve vnitřní politice habsburské monarchie si uvědomoval mladý císař František Josef I. nejpozději od roku 1859, zvláště po prohrané bitvě u Solferina. Ta znamenala ztrátu Lombardie s Milánem a významný krok k sjednocení Itálie, ale též značné finanční obtíže a především destabilizaci systému tzv. bachovského absolutismu, udržujícího společnost od udušení revoluce 1848/1849 po deset let v umělém spánku. Ohlašovalo se obnovení ústavnosti.

Přišlo tedy 8. dubna 1861 konečně zrovnoprávnění? Protestantský patent rušil státní zásahy do vnitřního chodu evangelických církví, ponechal si ovšem právo jmenovat její představitele nebo je potvrzovat. Definitivně zanikla svazující omezení josefínského Tolerančního patentu a na něj navazujících předpisů. Volba farářů a staršovstev sborů měla být plně věcí evangelíků. Luterská a reformovaná konsistoř se jako nejvyšší stupeň církevní správy sloučily v jeden úřad, Vrchní církevní radu. Její sídlo ale zůstalo ve Vídni a její představitele i nadále jmenoval panovník. Uvolnil se styk protestantských církví se zahraničím, možnost zřizovat spolky, školy a ústavy. Skutečnou novinkou byl nárok evangelíků na finanční podporu ze státní pokladny, o kterou usilovali s poukazem na situaci v římskokatolické církvi od vydání Tolerančního patentu.

Císarský patent

ode dne 8. Dubna 1861

v příčině

záležitostí církve evangelické obojího vyznání,

jmenovitě

vztahův jejich státoprávných

v arciknížectví Rakouském pod Enží a nad Enží, ve vévodství Saleburském, ve vévodství Štyrském, ve vévodstvích Korutanském a Krajinském, v knížecím hrabství Gorickém a Gradištském, v markrabství Istrianském a v městě Terstu spolu s územím jeho, v knížecím hrabství Tyrolském a Vorarlberském, v království Českém, v markrabství Moravském, ve vévodství Horno- a Dolno-slezském, v královstvích Halickém a Vladiměřském s vévodstvími Osvětimským a Zátorským, ve velkovévodství krakovském a vévodství Bukovinském.

Ve Vídni.

Z císařsko-královské dvorské i státní tiskárny.

1861.

Přiléhavá se zdá být charakteristika, že Protestantský patent uvítali čeští evangelíci „s radostí, ale ne s pokorou“. Málokdo se dal svést k oslavování těch, co nedali protestantismu nikdy více, než dát museli, nejen s poukazem na desetileté „zpoždění“ v zavádění ústavních změn.

Mírnost s bujarými oslavami Protestantského patentu má v zásadě tři konkrétní důvody. Důvodem prvním bylo, že se veřejná moc nevzdala vlivu

na evangelické církve a nadále jej aktivně uplatňovala. Stačí jen připomenout případ kazatele Bedřicha Viléma Košuta (1819–1893). V revolučních letech byl Košut považován za nového Husa a radikalismem srovnáván s Havlíčkem. Rakouský režim jej pronásledoval a věznil. Evangelíci jej volili do různých církevních funkcí, stát však nikdy nepřipustil jeho další působení. Lhostejno, zda před Protestantským patentem nebo po něm. Zemřel ve vyhnanství jako „poslední oběť rakouské justice“. Byť je Košut vyhroceným příkladem, dobře ukazuje kontinuitu tendence státu formovat církevní instituce jako nástroj kontroly a disciplinárce evangelíků jako potenciálně nebezpečné skupiny obyvatel.

Druhý důvod k obezřetnosti se váže ke struktuře církve. Ta nedoznala zásadnějších změn a nadále byla centralizována bez většího respektu k českým specifikům. Byť došlo k posunům, o klíčových záležitostech se nadále rozhodovalo ve Vídni. Evangelíci usilovali alespoň o účast českých zástupců při rozhodování, prosazovali jazykové požadavky – komunikace s Vrchní církevní radou v češtině apod. Nic z toho nepřišlo s Protestantským patentem automaticky, ale bylo třeba to následně prosazovat.

Důvod poslední souvisí se dvěma výše zmíněnými. Jestliže se ze dne na den dramaticky nezměnil obecný postoj státu k evangelíkům, ani vnitřní církevní struktura, nezměnila se radikálněji ani celospolečenská váha evangelických církví. Hlavním partnerem státu zůstala církev římskokatolická, evangelíky stát zrovnoprávnil v podobě minority, stále do značné míry uzavřené ve svých lokálních komunitách. Je evidentní, že po desetiletích omezování nebyly evangelické církve připraveny sehrávat jakoukoli výraznější celospolečenskou roli.

Skutečná změna parametrů nastala až v souvislosti se vznikem republiky, bez ohledu na to, že Protestantský patent zůstával v platnosti. Sjednocení evangelických církví do dnešní Českobratrské církve evangelické provázal obrat ve vztahu ke státu. Vždyť to byla dle převažujícího mínění konečně „naše“ církve a „náš“ stát. Být v souladu se státní ideologií se při vzniku církve v prosinci 1918 zdálo samozřejmé. Nové nastavení následně ovlivnilo orientaci církve po celé 20. století a ovlivňuje ji dodnes.

Vydání Protestantského patentu uzavřelo tzv. toleranční dobu, charakterizovanou nerovnoprávným postavením menšinových církví ve společnosti. Patent sám zůstává symbolem snahy státu o narovnání vztahů s církvemi. Připomínat jeho výročí? Spíše s radostí, než s pokorou.

Sixtus Bolom-Kotari

Kopie titulní stránky pochází z originálního výtisku Císařského patentu z archivu Marie a Václava Matoulkových.

PRÁVĚ JSEM DOČETLA

Čekárny mého života

„Čekání je docela zvláštní stav, do něhož se člověk - chtě nechtě - stále dostává.“

„V čekárnách se ukáže, k jakému typu člověk náleží“.

Vždy jsem nesnášela čekání. Raději jsem přišla o něco později než dříve. Vlaky a autobusy jsem stíhala na poslední chvíli. Mnoho mi jich samozřejmě ujelo. Čekárny mě děsí. Nejen ty nádražní. Především u doktora, u holiče, na úřadě. Aby to nebyl zmarňený čas, snažím se číst. Alespoň časopisy. Ale znáte to. Člověk je jak na trní. Napjatý, kdy už přijde na řadu, nepředběhne ho někdo, vědí o mně tam uvnitř? Na čtení se nedá soustředit. Proto jsem před léty se zvědavostí sáhla po titulu Čekárny mého života Lenky Reinerové. Dodnes mě mrzí, že jsem si nechala ujít příležitost setkat se s ní při jejím autorském čtení v Brně na Provázku v r. 2003. Mohla jsem mít i její autogram. Pět let po návštěvě v Brně ve svých

devadesáti dvou letech zemřela. Vzpomněla jsem si na ni v těchto dnech, kdy také hodně čekáme. Méně v těch reálných čekárnách, více však před monitorem počítače nebo na pípnutí SMS zprávy o výsledku testu nebo výzvě k očkování. V rádiu či na Twitteru na vyhlášení různých omezení nebo naopak rozvolnění. Každý máme své privátní čekárničky. Čím jsou vyplněny?

Lenka Reinerová se během svého dlouhého a pestrého života ocitla v rozmanitých čekárnách. Za nejnadějnější považuje čekárny v porodnicích. Vzpomínkou na tu „svoji“ v Bělehradě roku 1946, kde se jí narodila dcera, začíná své vyprávění. Útlá knížka je vlastně putováním po celém jejím životě. Narodila v pražské německé, židovské rodině. Psala celý život německy. Je označovaná za poslední německy píšící autorku z Prahy. I Čekárny jsou překladem Olgy Walló. Původní název zní *Das Geheimnis der nächsten Minuten* (*doslova: Tajemství nejbližších minut*). Pro svůj židovský původ a politickou orientaci musela v roce 1939 opustit Československo. Přes Francii a Maroko, kde byla internována, se dostala do Mexika. Tam se vdala za jugoslávského lékaře a spisovatele Theodora Balka. Ve svém

vzpomínání nás zavede do čekárny obřadní síně, kde na oddávajícího čeká s dalšími páry, kolem nichž pobíhají už i jejich děti. Nevěsty jsou bez svatebních kytic, proto se Lenka rozhodne svoji obrovskou kytici rozdat po jednotlivých kvítcích těmto nevěstám a celý nervózní a záštiplný prostor se najednou promění, rozkvetě.

Další čekárny, třeba čekárna v letištní hale, čekárna na hlavní poště v Praze, čekárna na onkologii, v ČT před vysíláním, v bance, pro mnohé nudné nebo únavné. Pro vnímavou autorku nikoliv, poznenáhlu ožijí. Setkáním s živým člověkem. Poté, co dojde na slovo, řeč, rozhovor. Z čekání se stane setkání a z čekajících lidé s příběhem.

I v době koronavirové může být tato kniha inspirací.

Jana Kašparová

Lenka Reinerová, Čekárny mého života, vydal Labyrint 2007

ŽILI MEZI NÁMI

Blahoslav Dobrovolný

25. ledna 1926 – 15. dubna 2021

V sobotu 24. dubna se pozůstalá rodina a sbor ČCE v Nosislavi rozloučili se zesnulým bratrem Blahoslavem Dobrovolným. Znali jsme jej i v brněnských sborech jako ordinovaného presbytera a člena seniorátního výboru. Vzpomínku na život zesnulého a fotografii z jeho ordinace nám poskytl bratr farář Ondřej Macek.

Blahoslav Dobrovolný byl prostřední ze tří bratrů. Zůstal poslední. Celý život strávil tady v Nosislavi.

Pracoval v družstvu, v živočišné, rostlinné výrobě i jako traktorista. Také při kampaních v cukrovaru. O dvacet let mladší říkali, že mu nestačili, když měl v ruce lopatu či vidle.

3. května 1952 si vzal Zdeňku Nečasovou a společně vychovali čtyři děti. (Zdeněk mi vyprávěl, jak za něj tatínek vlastně mlčky zaplatil pár pokut za předčasné užívání motorky.) Svůj dům otevírali návštěvám z různých českobratrských sborů, zemí a církví. A pečlivě je nechávali zapisovat do rodinného památníku.

Hodně četl, náboženskou i historickou literaturu. Mrzívalo ho, když bylo zapomínáno na minulost – jako na klíč k současnosti i jako na vzor. Měl velký všeobecný přehled. (Před revolucí poctivě poslouchal česká vysílání Svobodné Evropy, Hlasu Ameriky, Monte Carla.) Těšilo ho sázení stromků, různé práce na poli a ve vinicích, po léta chodil dělat zabijačky, rád se díval

do krajiny, elektrické kolo mu prodloužilo o několik roků možnost se po ní projíždět.

V roce 1941 prožil duchovní probuzení na Snahou pořádaném kurzu v Myslibořicích. Byl tam svědkem toho, že někteří mají osobní víru, a najednou začal křesťanství vnímat jinak než jako zvyk. Stal se aktivním členem ve sdružení mládeže, chystal program (podle manželky to na něj nějak vždycky vybylo), hrál volejbal, spoluorganizoval výlety na kolech, učil nedělní školu. V těžkých padesátých letech měl odvahu vstoupit do staršovstva a záhy se stát i předčitatelem, v letech 1960-1984 byl kurátorem sboru, v roce 1982 jej jako presbytera ordinovali, v sedmdesátých a osmdesátých letech (1973-1985) pracoval i v brněnském seniorátním výboru, v devadesátých letech v představenstvu klouboucké Diakonie ČCE. Nesčítelněkrát vedl bohoslužby v nosislavském kostele a podle jeho slov mnohem raději v kazatelských stanicích. Za bratrem a přítelem Václavem Pižlem do Cvrčovic jezdil na kole ještě dlouho po osmdesátce. Několikrát kostel spoluopravoval, pomáhal stavět modlitebnu v Přibicích; ještě když jsme se my sem stěhovali, nosili s bratrem banánovky s knihami. Pro jeho víru byla důležitá služba, pomoc konkrétnímu člověku v nouzi. Dělal to neokate a tiše. Tento sbor mu má být za co vděčný.

Ne vždycky to vedle něj bylo snadné. Jeho vlastní doma bylo občas až na druhém místě po sboru a církvi. Těžko se také někdy smiřoval s tím, když věci byly jinak, než on považoval za správné, nebo když se jemu blízcí vydávali jinou cestou, než by býval volil on. Nepřestával je mít rád a modlit se za ně.

Bylo možné na něj vztáhnout leckterá biblická blahoslavenství, včetně toho z žalmu prvního. Písmo otevíral často a poctivě.

V poslední době však vedle žalmů také citoval Kazatele: A pamatuj na stvořitele svého ve dnech mladosti své, prvé než nastanou dnové zlí, a přiblíží se léta, o nichž díš: Nemám v nich zalíbení... (Kaz 12,1) Přibývalo totiž jemu i jeho manželce různých fyzických obtíží. Hlava ovšem dobře fungovala do posledních chvil.

Jeho děti a jejich partnerky mu věnovali v posledních letech obrovskou péči.

V kostele byl naposledy na Velký pátek. A slavil tu vděčně večeři Páně.
Zemřel 15. dubna 2021.

Sdělení redakce:

Nedlouho před redakční uzávěrkou tohoto čísla nás zastihla zpráva, že zemřela sestra Hana Svobodová, dřívější ředitelka škol Evangelické akademie v Brně, dříve rovněž kurátorka sboru v Nosislavi a členka seniorátního výboru. Vzpomínku na ni zamýšlíme otisknout v příštím čísle.

DÍKY A PROSBY

Pane, děkujeme za slovo tvého evangelia, které nás posiluje.

Nemusíme se o sebe bát.

Dáváš odvalu a sílu myslet na druhé.

Nezavírat oči před nouzí a bolestí, přijmout i vlastní omezenost a bezmoc.

Prosíme za ty, kdo nedovedou přijímat odpuštění.

Prosíme za ty, kdo si stále jen vyčítají, co všechno nestihli, nezvládli, zkazili.

Daruj radost ze života navzdory všem reálným hrozbám.

Daruj vzájemnou lásku a solidaritu.

Prosíme za všechny, kdo kvůli současné situaci trpí.

Prosíme za ty, kdo ztratili své blízké.

Prosíme za všechny, kdo jsou osamělí, kéž smějí zakusit tvou blízkost.

Prosíme, otvírej nám oči, uši, ruce, srdce tam, kde je třeba.

K tobě, Otče, společně voláme: Otče náš....

Přímluvná modlitba zazněla při bohoslužbách v Blahoslavově domě v neděli 2. 5. 2021.

ZE STARŠOVSTVA

Brno I

Staršovstvo v Brně I jednalo prostřednictvím videokonference a domluvilo se na další organizaci sborového života s výhledem na rozvolňující se opatření. Podle možností bychom rádi obnovili nedělní setkávání dětí při bohoslužbách (nedělní školu). Zvažujeme další možnosti, jak obnovit sborový život podle toho, co situace dovoluje. Domluvili jsme se na postupu při volbě Ivy Květonové a Jiřího Grubera za faráře našeho sboru. Rozloučení s Janou Hofmanovou, které končí povolací doba v našem sboru, bude v neděli 27.6. 2021. Dále jsme jednali o podmínkách nájmu na faře na

Pellicově ulici, o sníženém nájemném pro nájemníky, kteří nemohli provozovat svůj obchod na Opletalově ul. Projednávali jsme, za jakých okolností se uskuteční sborový víkend na Blažkově a staršovstvu byli představeni žadatelé o svatby a křty v následujícím období.

Jana Hofmanová

Brno II

Staršovstvo vzalo na vědomí zprávy farářů, mimo jiné sdělení o průběhu jednání s kandidátkou na kazatelské místo ve sboru, sestrou farářkou Jarmilou Řezníčkovou. Sestra farářka Jacobea požádala o vyjádření presbyterů během příští porady ohledně jejího působení ve sboru a vzájemné spolupráce. Staršovstvo bude zvažovat, zda bude hledat nové kandidáty na místo pastorační pracovnice. Staršovstvo rozhodlo o konání výročního sborového shromáždění v neděli 27. 6. Faráři poděkovali sestře Janě Němečkové za její několikaletou pomoc při sběru hliníku na půdě sboru. Staršovstvo připraví poděkování sestře Evě Kimmerové za její výpomoc ve farní kanceláři.

Martin Horák

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)

Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453

email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>

kazatelé: Jiří Gruber a Jana Hofmanová, faráři

seniorátní kazatelé: Iva Květonová, Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek

kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Matoulková

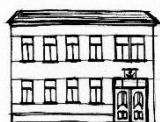
Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469

email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>

kazatelé: Martin Horák a Alexandra Jacobea, faráři

kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Anna Marie Fikejsová

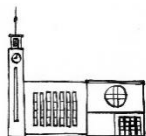
Farní sbor ČCE v Brně-Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420

email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>

kazatel: Štěpán Hájek, farář

kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně-Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 6, tel: 732 819 626

email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>

kazatelka: Radmila Včelná, faráčka

kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401

email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>

ředitel: Lenka Svobodová

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Renata Michálková

kaplanka: Marta Židková

Filipka: Škola příběhem - církevní základní škola

Filipinského 1, 615 00 Brno-Židenice, tel: 724 955 544

email: skolafilipka@gmail.com

<https://skolafilipka.cz>

ředitelka: Ruth Konvalinková

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Verze pro elektronickou distribuci. Ročník 2021 (XXIII). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 20 Kč. Roční předplatné 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.